

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11S/68/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3015200671
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Radičová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3015200671.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Radičovej a členov JUDr. Miroslava Mandáka a JUDr. Milana Straku v právnej veci žalobcu: V. R., bytom G., I. N. XXX/X, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o. proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie so sídlom ul. 29. augusta č. 8 a 10, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného č. 42078-2/2015-BA a č. 42081-2/2015-BA, obe zo dňa 14. júla 2015 takto

rozhodol:

Krajský súd žaloby **z a m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

Krajský súd **n a r i a d ť u j e** vrátenie súdneho poplatku vo výške 140 eur žalobcovi: V. R., bytom G., I. N. XXX/X prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s.

U p r a v u j e sa Slovenská pošta, a.s., aby po právoplatnosti tohto uznesenia vrátila žalobcovi súdny poplatok vo výške 140 eur.

o d ō v o d n e n i e :

Žalobca sa včas podanou žalobou vedenou na tunajšom súde pod sp. zn. 11S/68/2015 domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 14.07.2015 č. 42078-2/2015-BA, ktorým žalovaný podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne - pobočky Trenčín zo dňa 03.02.2015 č. 700-0810198515-GC04/15. Prvostupňovým rozhodnutím pobočka Sociálnej poisťovne v Trenčíne podľa § 178 ods. 1 písm. a/ deviaty bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení predpísala žalobcovi penále v sume 401,06 eur vypočítané z dlžného poistného a príspevkov za obdobie od januára 2009 do decembra 2009 vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa ich splatnosti do dňa úhrady.

V napadnutom rozhodnutí žalovaný konštatoval, že penále je obligatórnym právnym následkom riadneho a včasného nesplnenia si /oneskorenej úhrady/ odvodovej a príspevkovej povinnosti žalobcom, ktorý uhradil dlžné poistné a príspevky za január 2009 až december 2009 až po 30.04.2010. Zo strany žalobcu došlo k uznaniu dlhu vo výške 3.082,92 eur z dôvodu dlžných súm poistného a príspevkov za obdobie od júla 2007 do júna 2010. Samotné uznanie dlhu nepredstavuje podľa § 146 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnej pomoci splátkový kalendár, ktorým by sa menila splatnosť poistného a príspevkov, nakoľko tá vyplýva zo zákona.

Ďalšou včas podanou žalobou vedenou na tunajšom súde pod sp. zn. 11S/69/2015 sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 14.07.2015 č. 42081-2/2015-BA, ktorým žalovaný podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení zamietol odvolanie žalobcu

a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne - pobočky Trenčín zo dňa 03.02.2015 č. 700-0810198315-GC04/15. Prvostupňovým rozhodnutím pobočka Sociálnej poisťovne v Trenčíne podľa § 178 ods. 1 písm. a/ deviaty bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení predpísala žalobcovi penále v sume 748,15 eur vypočítané z dlžného poistného a príspevkov za obdobie od júla 2007 do decembra 2008 vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa ich splatnosti do dňa úhrady.

I v tomto napadnutom rozhodnutí žalovaný konštatoval, že penále je obligatónym právnym následkom riadneho a včasného nesplnenia si /oneskorenej úhrady/ odvodovej a príspevkovej povinnosti žalobcom, ktorý uhradil dlžné poistné a príspevky za júl 2007 až december 2008 až po 30.04.2010. Zo strany žalobcu došlo k uznaniu dlhu vo výške 3.082,92 eur z dôvodu dlžných súm poistného a príspevkov za obdobie od júla 2007 do júna 2010. Samotné uznanie dlhu nepredstavuje podľa § 146 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnej pomoci splátkový kalendár, ktorým by sa menila splatnosť poistného a príspevkov, nakoľko tá vyplýva zo zákona.

Žalobca v správnych žalobách namietal zákonnosť napadnutých rozhodnutí z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nesprávneho postupu žalovaného. Nepopieral, že mu voči sociálnej poisťovni vznikol dlh, ktorý mal záujem uhradiť formou splátok, preto požiadal sociálnu poisťovňu žiadosťou zo dňa 18.06.2010 o splátkový kalendár. Sociálna poisťovňa v reakcii na žiadosť zaslala žalobcovi list označený ako uznanie dlhu, súčasťou ktorého boli aj špecifikované splátky dlhu, v súlade s ktorým žalobca dlhu uhradil. Uvedeným postupom sociálnej poisťovne boli porušené práva žalobcu, ak sociálna poisťovňa predložila žalobcovi dokument obsahovo zhodný so splátkovým kalendárom, ale nepoužila formu vyžadovanú zákonom, a preto podľa sociálnej poisťovne nenastali následky spojené so splatením dlhu. Žalobca má za to, že medzi ním a sociálnou poisťovňou došlo k uzavretiu splátkového kalendára s právnymi následkami podľa § 146 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnej pomoci, vrátane zmeny splatnosti dlhu, a zákonné nedostatky predloženého splátkového kalendára nemôžu ísť na jeho ujmu.

Žalovaný vo vyjadreniach k žalobám navrhol žaloby ako nedôvodné zamietnuť. V dôsledku omeškania žalobcu s úhradou poistného a príspevkov vznikla sociálnej poisťovni povinnosť predpísať žalobcovi penále. S poukazom na § 146 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnej pomoci podľa názoru sociálnej poisťovne žalobca nespĺňal zákonné predpoklady na povolenie splátok, a preto nemohli u neho nastať následky podľa § 146 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnej pomoci. Žalovaný má ďalej za to, že dohodou o uznaní dlhu a splácaní dlhu nedošlo k zmene splatnosti poistného a príspevkov.

V záujme hospodárnosti konania súd na pojednávaní dňa 15.12.2015 uznesením podľa § 112 ods. 1 O.s.p. spojil obe veci do spoločného konania vedeného pod sp. zn. 11S/68/2015, nakoľko obe spolu skutkovo súviseli a týkali sa tých istých účastníkov.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal napadnuté rozhodnutia a postup správnych orgánov podľa § 247 ods. 1 O.s.p. v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.), ktorými je súd v správnom súdnictve viazaný (§ 250j ods. 3 O.s.p. argumentum a contrario) a ustálil, že žaloba nie je dôvodná.

Z oboznámeného súdneho a administratívneho spisu predloženého žalovaným súd zistil tieto skutočnosti:

Žalobcovi vznikol voči žalovanému dlh vo výške 2.689,02 eur z titulu omeškania so splatením poistného a príspevkov za obdobie od júla 2007 do decembra 2009.

Podľa výpisu zo živnostenského registra zo dňa 18.06.2015 a registračného listu FO zo dňa 08.06.2010 žalobca ukončil podnikanie dňom 02.06.2010, ktorým dňom mu súčasne zaniklo sociálne poistenie.

Žiadosťou doručenou Sociálnej poisťovni, pobočka Trenčín dňa 21.06.2010 žalobca žiadal o poskytnutie možnosti splácať dlh na sociálnom poistení vo výške 2.689,02 eur v splátkach.

Sociálna poisťovňa, pobočka Trenčín zaslala žalobcovi písomné uznanie dlhu v celkovej výške 3.082,92 eur zahŕňajúce aj nepredpísané poistné 393,090 eur za čas od januára 2010 do júna 2010. Žalobca sa podpisom uznania dlhu dňa 08.07.2010 zaviazal uznaný dlh splácať vo výške 171,30 eur mesačne k prvému dňu nasledujúceho kalendárneho mesiaca s tým, že prvá splátka bola splatná 01.08.2010, a to

pod stratou výhody splátok. Žalobcom popísané uznanie dlhu bolo Sociálnej poisťovni, pobočka Trenčín doručené dňa 09.07.2010.

Súčasťou prvostupňových rozhodnutí o vyrubení penále boli aj prehľady dlžného poistného a príspevkov za čas od júla 2007 do decembra 2009, z ktorých vyplynulo, že žalobca dlžné poistné a príspevky dodatočne uhradil v pravidelných mesačných splátkach v období od 20.07.2010 do 20.10.2011, t. j. v súlade s podmienkami uznania dlhu zo dňa 08.07.2010.

Podľa § 3 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. zárobková činnosť podľa tohto zákona je, ak osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak, činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá dosahovanie príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu.

Podľa § 5 zákona č. 461/2003 Z.z. samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a v kalendárnom roku rozhodujúcom na vznik alebo na trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činné osoby dosahovala príjmy uvedené v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

Podľa § 141 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné platiť poistné, sú povinné poistné odvádzať, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 143 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistné je splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platí poistné, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 146 ods. 1, 2, 3, 4 zákona o sociálnom poistení „Povolenie splátok dlžných súm poistného“ sociálna poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby povinnej odvádzať poistné povoliť splátky dlžných súm pre platobnú neschopnosť tejto osoby, ak dôvodne možno predpokladať, že v období nie dlhšom ako 18 mesiacov bude schopná zaplatiť dlžné sumy poistného, a ak je už v čase rozhodovania o povolení splátok týchto dlžných súm schopná plniť odvodové povinnosti. V rámci povolenia splátok dlžných súm sociálna poisťovňa uvedie aj zvýšenie dlžných súm o úrok vo výške trojnásobku ročnej základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej ku dňu povolenia splátok dlžných súm. Ak trojnásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 10 %, použije sa ročná úroková sadzba 10 %. V prípade nedodržania termínu splátky určeného sociálnou poisťovňou na jednotlivé splátky zaplacením nižšej sumy jednotlivých splátok, ako určila sociálna poisťovňa alebo neplnenia odvodovej povinnosti, stáva sa splatnou celá dlžná suma. Zaplatená suma poistného, pokuty, penále a úroku sa použijú na zápočet pohľadávky sociálnej poisťovne. Na povolené sumy splátok dlžných súm sa ustanovenie o predpísaní penále nepoužije.

Podľa § 240 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

V zmysle § 240 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2010 predpísané penále podľa odseku 1 nemôže presiahnuť dlžnú sumu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za kontrolované obdobie. Sociálna poisťovňa penále nepredpíše, ak penále za kontrolované obdobie nie je vyššie ako 3,32 Eur.

Podľa § 28 ods. 1 z.č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení povinné príspevky sú splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platia povinné príspevky, ak tento zákon neustanovuje inak.

Po oboznámení sa s obsahom súdneho a administratívneho spisu má súd za to, že preskúmané rozhodnutia žalovaného, vrátane postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, sú v medziach žaloby v súlade so zákonom, nakoľko majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v riadne zistenom skutkovom stave.

Medzi účastníkmi konania nebolo spornou skutočnosťou, že žalobca neodviedol splatné poistné a príspevky riadne a včas, čím sa dostal do omeškania s ich platením za mesiace, za ktoré bolo predpísané penále. Spornou skutočnosťou bolo to, či sociálna poisťovňa mohla penále predpísať vzhľadom na znenie ustanovenia § 146 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a na uznanie dlhu zo dňa 08.07.2010.

Podľa názoru súdu žalovaný postupoval v súlade so zákonom, ak predpísal penále v zmysle ustanovenia § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nakoľko sociálna poisťovňa zistiť zákonné podmienky pre vznik penále má povinnosť penále predpísať. Aby mohol správny orgán penále nepredpísať, musel by mať preukázanú skutočnosť, že došlo k povoleniu splátok dlžných súm poistného v súlade s ustanovením § 146 zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na okolnosti predmetnej veci súd zastáva stanovisko, že sociálna poisťovňa bola povinná predpísať penále, pretože uznanie dlhu a zaplatenie dlhu žalobcom v dohodnutých splátkach nemožno považovať za povolenie splátok dlžných súm poistného v zmysle § 146 zákona o sociálnom poistení.

Inštitút povolenia splátok dlžných súm poistného upravený v ustanovení § 146 zákona o sociálnom poistení sa vzťahuje na poistencov, t.j. fyzické osoby alebo právnické osoby povinné odvádzať poistné. Je zrejmé, že v čase uznania dlhu žalobca už nebol fyzickou osobou povinnou odvádzať poistné, keďže v zmysle registračného listu FO zaniklo poistenie dňa 02.06.2010. Uvedená skutočnosť svedčí, že zánik poistenia bol známy tak žalobcovi, ako aj žalovanému.

Proces povoľovania splátok dlžných súm poistného vyžaduje podanie písomnej žiadosti osoby povinnej odvádzať poistné, ďalej preukázanie predpokladu, že v období nie dlhšom ako 18 mesiacov bude schopná zaplatiť dlžné sumy poistného, resp. preukázanie skutočnosti, že už v čase rozhodovania o povolení splátok dlžných súm je schopná plniť odvodové povinnosti. Je zrejmé, že už samotný zánik poistenia vylučuje splnenie zákonných podmienok pre povolenie splátok. Okrem toho sociálna poisťovňa povoľuje splátky formou rozhodnutia podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 10 zákona o sociálnom poistení, ktorým súčasne navýši dlžné sumy o úrok vo výške trojnásobku ročnej základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej ku dňu povolenia splátok dlžných súm (§ 146 ods. 2 prvá veta zákona o sociálnom poistení). Niet pochýb o tom, že listina - uznanie dlhu neobsahuje úpravu o navýšení dlžných súm o predmetný úrok.

Splnenie záväzku žalobcom ako dlžníkom v súlade s písomným uznaním dlhu aj podľa názoru súdu neznamena nemožnosť sociálnej poisťovne na dlžné sumy poistného a príspevkov použiť ustanovenia o predpísaní penále. Ustanovenie § 146 ods. 4 zákona o sociálnom poistení sa vzťahuje výlučne na povolenie splátok dlžných súm poistného v zmysle odseku 1 citovaného ustanovenia formou rozhodnutia a po navýšení dlžných súm o úrok v zmysle odseku 2. Ani zo samotnej listiny - uznanie dlhu tieto skutočnosti nevyplývajú. Nejedná sa o rozhodnutie, z ktorého by bolo možné zistiť, ako sa správny orgán vysporiadal so splnením zákonných predpokladov pre povolenie splátok, nevyplýva z neho, že došlo k navýšeniu dlžných súm o úrok z omeškania. Sociálna poisťovňa preto postupovala správne, ak uznanie dlhu a záväzok dlžníka dlh splatiť v pravidelných mesačných splátkach pod stratou výhody splátok nepovažovala za povolenie splátok dlžných súm poistného v zmysle § 146 a ak predpísala penále aj na to poistné, ktoré bolo zaplatené dlžníkom v zmysle uznania dlhu v splátkach. Predpísanie penále za dlžné poistné a príspevky v rozhodnom období je aj podľa súdu plne opodstatnené.

Súd ďalej poznamenáva, že z ničoho nevyplýva, že by žalobca ako dlžník nemohol uznať svoj dlh voči sociálnej poisťovni ako veriteľovi podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ktorý chápe uznanie dlhu ako jednostranný právny úkon dlžníka za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa.

Z vyššie uvedených dôvodov súd žaloby žalobcu ako nedôvodné zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p.

Žalobcovi, ktorý v konaní nemal úspech, súd náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p.

Podľa § 11 ods. 1 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch poplatok sa vráti, ak ho zaplatil ten, kto nebol povinný platiť alebo kto ho zaplatil na základe nesprávneho rozhodnutia súdu.

Podľa § 11 ods. 4 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch okrem poplatku v rozvodovom konaní a poplatku, ktorý sa vracia podľa odseku 1, sa poplatok alebo jeho časť (preplatok) vracia krátený o 1 %, najmenej však 6,70 eur.

Podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach sociálneho poistenia.

Predmetom súdneho prieskumu bola záležitosť týkajúca sa sociálneho poistenia. Z tohto dôvodu bolo preto konanie oslobodené od súdneho poplatku. Nakoľko však žalobca v oboch veciach spojených do spoločného konania zaplatil na súdnych poplatkoch sumu 140 eur, s poukazom na znenie § 4 v spojení s § 11 zákona o súdnych poplatkoch mu bol súdny poplatok v plnej výške vrátený.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é odvolanie do 15 dní od jeho doručenia, písomne, cestou tunajšieho krajského súdu na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Podľa § 42 ods. 3 a § 205 ods. 1 O.s.p. pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.